

# عظمت و فضیلت

## بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

و گزیده‌ای از کتاب آشنایی با قرآن  
علامه‌ی مشهور، استاد مرتضی مطهری

امیر مؤمنان (علیه السلام) فرمودند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گشایندون مشکلات

آسان کننده‌ی سختی‌ها

دور کننده‌ی بدی‌ها

شفای درد سینه‌ها

يَا مَنْ اسْمُهُ دَوَاءٌ

وَ ذِكْرُهُ شِفَاءٌ

يَا مَنْ اسْمُهُ دَوَاءٌ

وَ ذِكْرُهُ شِفَاءٌ

تهیه و تنظیم: رضا مرندی

|                     |   |                                                                                     |
|---------------------|---|-------------------------------------------------------------------------------------|
| سرشناسه             | : | مرندی، رضا، ۱۳۲۸ -                                                                  |
| عنوان و نام پدیدآور | : | عظمت و فضیلت بسم الله الرحمن الرحيم / مقدمه از مرتضی مطهری، تهیه و تنظیم رضا مرندی. |
| مشخصات نشر          | : | تهران: یادمان فلسفی، ۱۳۹۳.                                                          |
| مشخصات ظاهری        | : | ۹۶ ص.                                                                               |
| شابک                | : | 5 - 63 - 8876 - 964 - 978                                                           |
| وضعیت فهرست نویسی   | : | فیبا                                                                                |
| نوع                 | : | بسم الله الرحمن الرحيم                                                              |
| موضوع               | : | بسم الله الرحمن الرحيم، خواص                                                        |
| شناسه اثر           | : | مطهری، مرتضی، ۱۲۹۸ - ۱۳۵۸، مقدمه نویس                                               |
| رده بندی کنگره      | : | ۱۳۹۲ ع ۴۴ م ۸ / ۱۰۱ Bp                                                              |
| رده بندی دیسی       | : | ۲۹۷/۲۱۸                                                                             |
| شماره کتابخانه ملی  | : | ۳۱۵۵۸۱۱                                                                             |

نام کتاب: عظمت و فضیلت بسم الله الرحمن الرحيم  
گردآورنده: رضا مرندی

ناظر: علی فلسفی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

ناشر: انتشارات یادمان فلسفی

شابک: ۵ - ۶۳ - ۸۸۷۶ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN 978 - 964 - 8876 - 63 - 5

آدرس: تهران، ناصرخسرو، کوچه حاج نایب، نبش پاساژ خاتمی، پلاک ۲

تلفن: ۳۳۹۱۵۷۷۵ - ۳۳۹۵۳۳۰۷

همراه: ۰۹۱۲۷۰۰۸۹۶۶ - ۰۹۱۲۲۸۷۹۴۵۸

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ و مخصوص انتشارات فلسفی

## فهرست مطالب

|                                                                                |    |
|--------------------------------------------------------------------------------|----|
| مقدمه، برگزیده‌ای از کتاب آشنایی با قرآن، علامه‌ی شهید، استاد مرتضی مطهری..... | ۶  |
| آغاز کارها به نام خدا.....                                                     | ۷  |
| هدف از نامگذاری‌ها.....                                                        | ۸  |
| الله، بیانگر جمع صفات کمالیه.....                                              | ۱۰ |
| ریشه‌ی اسمی الله.....                                                          | ۱۱ |
| الله، نظایر.....                                                               | ۱۳ |
| معنی رحمن و رحیم.....                                                          | ۱۴ |
| فرق رحمن با رحیم.....                                                          | ۱۵ |
| شروع هر کاری با بسم الله.....                                                  | ۱۸ |
| طلب یاری از خداوند تعالی.....                                                  | ۱۸ |
| سؤال بسیار مهم.....                                                            | ۲۰ |
| دستور ختم بسم الله.....                                                        | ۲۲ |
| جهت رفع گرفتاری‌ها و حل مشکلات.....                                            | ۲۲ |
| اثر غذای حلال و حرام.....                                                      | ۲۳ |
| اهمیت نماز اول وقت.....                                                        | ۲۴ |
| اولین نوشته‌ی قلم در لوح.....                                                  | ۲۵ |
| اثر بسم الله هنگام وضو.....                                                    | ۲۸ |
| هوشمندی ذرات جهان هستی.....                                                    | ۲۸ |
| خیر و برکت خداوند متعال.....                                                   | ۳۴ |
| ختم بسم الله الرحمن الرحیم.....                                                | ۳۵ |
| سنگینی حسنات در میزان اعمال.....                                               | ۳۶ |
| پاداش احترام به بسم الله.....                                                  | ۳۸ |

|    |                                                     |
|----|-----------------------------------------------------|
| ۳۸ | ..... ماجرای بُشر حافی                              |
| ۴۴ | ..... چهار هزار حسنه و درجه                         |
| ۴۴ | ..... نیتِ خالص، عملِ صالح                          |
| ۴۶ | ..... اهمیتِ نیت در اعمال                           |
| ۴۷ | ..... تعالم بسم الله، رهایی از دوزخ                 |
| ۴۸ | ..... نجات دهنده از زبانی‌های دوزخ                  |
| ۴۸ | ..... اعجاز عددی در بسم الله الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ |
| ۵۰ | ..... استجابات دعا با بسم الله                      |
| ۵۰ | ..... اهمیت دعا                                     |
| ۵۱ | ..... اوقات استجابات دعا                            |
| ۵۳ | ..... علامتِ استجابات دعا                           |
| ۵۴ | ..... چرا دعاهای ما مستجاب نمی‌شود؟                 |
| ۵۷ | ..... هستی همه‌ی موجودات، از خداست                  |
| ۵۹ | ..... عجب و خود بینی، قاتلِ اعمال                   |
| ۶۲ | ..... تذکرِ بسیار مهم                               |
| ۶۴ | ..... باعث خاموشی آتش جهنم                          |
| ۶۴ | ..... اوصاف و اخلاق مؤمنین در قرآن                  |
| ۶۵ | ..... اوصاف مؤمنین از دیدگاه مولای متقیان           |
| ۶۷ | ..... پروانه و جواز ورود به بهشت                    |
| ۶۸ | ..... ختم دیگری از بسم الله الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ  |
| ۶۹ | ..... پاداش خوشخط نویسی بسم الله                    |
| ۷۰ | ..... به تعدادِ نفْس‌ها، حسنه در خواب               |
| ۷۱ | ..... شرکت شیطان در سفره‌ی غذا                      |
| ۷۲ | ..... نزولِ بسم الله، همراه با اعجاز                |
| ۷۲ | ..... ماجرای درویش صادق و آیه الله                  |

|    |                                                               |
|----|---------------------------------------------------------------|
| ۷۲ | ..... حاج سید حسین نایب الصدر                                 |
| ۷۶ | ..... تفسیر بسم الله از حضرت علی (علیه السلام)                |
| ۷۷ | ..... گشاینده‌ی مشکلات و سختی‌ها                              |
| ۷۸ | ..... عدم سؤال از نعمت غذا در قیامت                           |
| ۷۹ | ..... علت عدم بسم الله در سوره‌ی توبه                         |
| ۸۱ | ..... ضمانت مولا جهت عدم رنج غذا                              |
| ۸۲ | ..... شروع هر کار کوچک و بزرگ                                 |
| ۸۳ | ..... نفرت و فریاد مشرکان از بسم الله                         |
| ۸۵ | ..... شروع هر کاری با بسم الله                                |
| ۸۶ | ..... سر آغاز هر کاری کتابی آسمانی                            |
| ۸۷ | ..... عکس العمل ترک بسم الله                                  |
| ۸۸ | ..... کلید قرآن و شعار مسلمانی                                |
| ۸۹ | ..... علامت و نشانه‌ی بندگی خدا                               |
| ۹۰ | ..... تفسیر بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ             |
| ۹۱ | ..... تاج سر سوره‌های قرآن                                    |
| ۹۱ | ..... توسل به بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ           |
| ۹۲ | ..... بزرگترین نام خداوند متعال                               |
| ۹۲ | ..... الله، آرامبخش واقعی                                     |
| ۹۳ | ..... آداب غذا خوردن یک مسلمان                                |
| ۹۴ | ..... تاثیر بسم الله در گوشت حیوانات                          |
| ۹۴ | ..... دعای پیغمبر (صلی الله علیه و آله) برای محافظت از هر شری |
| ۹۵ | ..... نصیحتنامه‌ی جاویدان                                     |
| ۹۵ | ..... گفتگوی حضرت مسیح (علیه السلام) و شبان                   |

## مقدمه

از علامه‌ی شهید، استاد مرتضی مطهری

## بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در قرآنِ مکتوب، از همان آغاز که قرآن به کتابت درآمده است، در اوّل هر سوره‌ای به استثنای (سوره‌ی براءه) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ است، یعنی: هر سوره با بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ آغاز می‌شود. ولی دیر زمانی است که بین شیعه و سنی بر سر این که آیا این آیه جزء هر سوره است یا نه؟ اختلاف عظیمی وجود دارد.

اهل تسنّن متأسفانه آن را جزء هیچ سوره‌ای نمی‌دانند و شروع هر سوره را با بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، از قبیل شروع هر کار دیگر، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ می‌شمارند که بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ جزء آن کار نیست، بلکه در عمل گاهی سوره‌ها را بدون بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ آغاز می‌کنند. در نماز، سوره‌ی حمد و یا هر سوره‌ای را که احياناً بخواهند بعد از سوره‌ی حمد بخوانند، بدون بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ می‌خوانند. اما شیعه، به پیروی از ائمه‌ی اطهار (علیهم‌السلام) به شدّت با این مسئله مخالفت دارند، تا آنجا که ائمه‌ی اطهار (علیهم‌السلام) فرموده‌اند: خدا بگشدد کسانی را که (از روی جهالت و

حماقت)، بزرگترین آیه از آیات قرآن را از قرآن کریم حذف کرده‌اند.

اگر بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ را از اوّل سوره‌ها برداریم، دیگر این آیه را ما در قرآن نداریم، جز در سوره‌ی نمل، که آن هم در ضمن نقل قولی است که قرآن را ملکه‌ی سبا می‌کند، که هنگامی که نامه‌ی حضرت سلیمان را بر او آورد، گفت: إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَ إِنَّهُ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ. این نامه از حضرت سلیمان است و این گونه آخری که در: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ.

در هر حال، شایسته بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ را، مسلم جزء قرآن می‌دانند نه این که آن را جدای از قرآن محسوب می‌کند و مانند آن که در آغاز هر کاری، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ را می‌فرایند، و در قرائت قرآن هم این آیه را از خارج بر آن اضافه کنند. آغاز کارها به نام خداوند

توجه دارید که آیه‌ی مورد بحث، روی هم یک جا و مجرور است و یک جمله‌ی تمام نیست. متعلق این جا و مجرور، محذوف است. مفسرین در این که محذوف محذوف آن چیست؟ نظرهای گوناگون داده‌اند، از جمله، (أَسْتَعِينُ) یاری می‌طلبیم. (أَبْقَدُ) ابتدا می‌کنم. و (أَسْمُ) نشانه و علامت می‌نهم. که احتمالِ اخیر قوی‌تر به نظر می‌رسد.

## هدف از نامگذاری‌ها

در نام‌گذاری‌ها، هدف‌ها و انگیزه‌ها مختلف است، گاهی شخصی، مؤسسه‌ای را به نام فردی نام می‌گذارد، به منظور هدفی مادی که می‌تواند در سایه‌ی این نام، به نفع آن عرض، نایل گردد. و یا چنان که معمول است، مولود جدید را به نام شخصی که در گذشته، مورد علاقه بوده، می‌نامند و می‌خواهند با این نامگذاری، شخص مورد نظر، سالی جدید یافته و به بقای این نام، زنده بماند.

اما این که به دستور دایم شده است که کارهایش را به نام خدا بنامد، چه انگیزه‌ای می‌تواند باشد؟ برای این منظور است که کارهای انسان، جنبه‌ی قداست و عبادت پیدا کند، و به نام او خیر و برکت یابد.

انسان که احساسِ فطری را خداوند دارد و او را به عنوان یک موجودِ مقدّس و منبعِ انعامات می‌شناسد، وقتی کارش را به نام او نامید، معنایش این است که هر سایه‌ی قداست و شرافت و کرامت او، این عمل نیز مقدّس گردد.

و چون آغاز کردن به نام کسی، مفهومش این است که او را موجودی مقدّس و منزّه از جمیع نقصات و سرچشمه‌ی همه‌ی کمالات دانسته، و می‌خواهد که عملش را با انتساب به او، برکت بخشد، لذا کارها را به نام هیچ کس، حتی به نام پیغمبر (ﷺ)، نمی‌توان آغاز